

Odborný dialóg a aktívna spolupráca s partnermi pre väčšiu stabilitu podnikateľského prostredia a posilnenie konkurencieschopnosti priemyslu na Slovensku.

Stanovisko Asociácie priemyselných zväzov

S cieľom zachovania zamestnanosti, posilnenia konkurencieschopnosti slovenského podnikateľského prostredia a podpory prílevu nových investícií navrhujeme uskutočniť nasledovné:

A) Ekonomické a sociálne opatrenia na pomoc postihnutým subjektom v kríze

1. Ekonomické opatrenie pre udržanie pracovných miest

V zmysle Oznámenia EK č. 2020/C 112 I/01 a následnou Zmenou dočasného rámca pre opatrenia štátnej pomoci na podporu hospodárstva v súčasnej situácii spôsobenej nákazou COVID-19 zo dňa 4.4.2020 môžu v súvislosti s COVID-19 členské štáty poskytnúť mzdovú kompenzáciu **až do výšky 80% hrubej mesačnej mzdy zamestnanca** (vrátane príspevkov zamestnávateľa na sociálne zabezpečenie). Sme názoru, že je potrebné zmeniť filozofiu konceptu opatrenia 3A, ktoré musí byť **viazané na konkrétneho zamestnanca a jeho individuálnu mzdu**. Súčasne zdôrazňujeme, že európska legislatíva neustanovuje iný maximálny finančný limit takejto pomoci a preto navrhujeme:

- skorigovať znenie Schémy štátnej pomoci č. SA. 56986 (2020/N) tak, aby bol maximálny finančný strop v opatrení č. 1 (1100 eur) a v opatrení č. 3A (880 eur) odstránený, ALEBO
- zvýšiť limit 880 eur v rámci opatrenia 3A na výšku rovnakú, ako je najvyššia možná výška nezamestnaneckej dávky, ktorú by prepustený zamestnanec mohol poberať z úradu práce, t. j. **najviac 1032,50 eur**. Naviazanie príspevku na konkrétnu mzdu zamestnanca umožní neposudzovať príspevok dnes ani v budúcnosti ako štátnu pomoc. Zároveň veríme, že takto nastavený príspevok sa stane efektívnou pomocou pre zamestnancov v priemysle, udrží zamestnanosť, ekonomický obeh a podporí celkovú spotrebu.

Je dôležité zdôrazniť, že systém zdravotných a sociálnych odvodov a daní ostáva zachovaný a úmerne so zvyšujúcou sa mzdou zamestnanca v celkovom sumári klesá výška príspevku. **Štát pomôže zamestnancovi príspevkom, väčšina z neho sa mu však vráti prostredníctvom daní a odvodov** nasledovne:

Výška hrubej mzdy zamestnanca	80% hrubej mzdy zamestnanca	Celková cena práce	Príspevok štátu	Odvody späť štátu celkom	Čistý príspevok	Príspevok štátu v % k cene práce
1 100	880	1 190	880	503	377	74%
1 500	1 200	1 622	1 032,50	710	322,50	64%
2 000	1 600	2 163	1 032,50	971	61,50	48%

2. Refundácia nájomného zo strany štátu

V otázke nájomného je potrebné osobitne sa zamerať na prevádzky, ktoré boli povinne zatvorené na základe rozhodnutia ÚVZ SR, a ktoré v dôsledku značného poklesu tržieb nie sú schopné uhradiť nájomné ani len v

polovičnej výške. Pri tvorbe opatrení v oblasti refundácie nájomného navrhujeme zvýšiť výšku príspevku štátu na dočasnú dobu až do výšky 100% mesačného nájomného.

3. Prijat' nariadenie vlády o odklade zdravotných a sociálnych odvodov za mesiac apríl 2020 (prípadne ďalšie mesiace).

Vzhľadom na skutočnosť, že aj v mesiaci apríl 2020 boli podnikateľské subjekty značným spôsobom zasiahnuté pandémiou koronavírusu (väčšina obmedzení bola stále v platnosti) sme názoru, že je nevyhnutné **prijat' rozhodnutie aj o odklade odvodov za mesiac apríl 2020, prípadne aj za ďalšie mesiace uvoľňovania.**

Navrhujeme vláde SR bezodkladne využiť splnomocňovacie ustanovenie uvedené v zákone č. 68/2020 Z. z., na základe ktorého môže rozhodnúť o odklade zdravotných a sociálnych odvodov. Odvody, spolu so mzdami a nájomným predstavujú základné náklady každého jedného podnikateľa, ktoré žiaľ mnohí v súčasnosti nie sú schopní platiť.

4. Umožniť predĺženie zmlúv na dobu určitú

Navrhujeme **umožniť predĺženie pracovných zmlúv uzatvorených na dobu určitú**, ktorých platnosť zanikne počas obdobia pandémie koronavírusu, **maximálne o obdobie jedného roka.** Toto predĺženie sa nebude započítavať do počtu predĺžení a obdobia podľa § 48 ods. 2 Zákonníka práce. Využitie tohto inštitútu môže byť podmienené záväzkom zamestnávateľa, že počas doby trvania predĺženia pracovnej zmluvy neukončia pracovný pomer so zamestnancami na dobu neurčitú výpoveďou z dôvodov podľa § 63 ods. 1 písm. b) Zákonníka práce (organizačné zmeny, nadbytočnosť).

V tejto súvislosti navrhujeme nasledovné legislatívne zmeny v § 250b Zákonníka práce:

1. zmena v ods. 1 a to tak, že slovné spojenie "v odsekoch 2 až 7." sa nahradí slovným spojením "v odsekoch 2 až 8." a zároveň
2. doplnenie nového ods. 8, ktorý znie: "Pracovný pomer na dobu určitú, ku zániku ktorého dôjde v čase mimoriadnej situácie, núdzového stavu alebo výnimočného stavu a u ktorého nie je možné opätovne predĺžiť dobu určitú z dôvodov podľa § 48 ods. 2, je možné predĺžiť dobu určitú o obdobie najviac jedného roka. Predĺženie pracovného pomeru podľa predchádzajúcej vety je možno dohodnúť iba raz. Zamestnávateľ, ktorý predĺžil pracovný pomer so zamestnancom podľa prvej vety, nie je oprávnený ukončiť pracovný pomer so zamestnancami na dobu neurčitú výpoveďou z dôvodov podľa § 63 ods. 1 písm. b) počas doby trvania predĺženia pracovného pomeru."

B) Konjunktúrny balíček - opatrenia na podporu spotreby a naštartovanie ekonomiky

1. Vytvoriť legislatívne predpoklady pre trvalý model „kurzarbeit“

Požadujeme trvalé zavedenie tohto systémového nástroja do slovenskej legislatívy. Zásadná zmena musí nastať najmä v jeho odklone od formy štátnej pomoci k zdrojom z fondu poistenia v nezamestnanosti, pri dodržaní nasledovných parametrov:

- ide o dávku vyplácanú priamo zamestnancovi, vychádzajúca z jeho konkrétnej mzdy,
- vzniká pri podstatnej strate práce /so stratou zárobku zamestnancov/ z ekonomických dôvodov alebo z dôvodu nevyhnutnej udalosti, ktorá nastala v spoločnosti - stav musí byť nepredvídateľný a dočasný,
- najmenej 1/3 zamestnancov poberá mzdu, ktorá bola znížená o viac ako 10%,
- obdobie poskytovania príspevku je 3 mesiace a je možné ho opakovane predlžovať,
- úhradu časti mzdy zamestnanca nelimitovať stropom, ale vypočítať na úrovni 60 – 70% z priemernej mzdy bez započítania 13. a 14.-teho platu,
- príspevky sú hradené z fondu nezamestnanosti Sociálnej poisťovne, do ktorého formou odvodov prispieva zamestnávateľ = 1% a zamestnanec = 1%.

2. Rekreačný poukaz ako dobrovoľný benefit

Bezodkladne zaviesť dobrovoľnosť tohto inštitútu bez ohľadu na počet zamestnávajúcich zamestnancov, aj v záujme slobodnej voľby formy zamestnaneckých benefitov postavenej na vzájomnom vzťahu zamestnanca a zamestnávateľa, príp. na kolektívnom vyjednávaní.

3. Oslobodiť 13. a 14. plat od daní a odvodov

V záujme motivácie zamestnávateľov k väčšiemu využívaniu tohto inštitútu navrhujeme jeho oslobodenie od daní a odvodov do výšky priemerného mesačného platu zamestnanca. Opatrenie napomôže ku kumulácii finančných prostriedkov u obyvateľstva, čím sa podporí kúpyschopnosť a obeh ekonomiky.

4. Odpojiť minimálnu mzdu od príplatkov

V najbližšom období je podstatné udržať zamestnanosť a predchádzať ďalšiemu masívnemu zvyšovaniu nákladov spoločností. Požadujeme okamžite odpojiť všetky mzdové zvýhodnenia od minimálnej mzdy a zafixovať ich v nominálnej výške, ktorú dosahujú v tomto roku. Obdobne navrhujeme zrušiť stupne náročnosti práce podľa § 120 Zákonníka práce.

C) Koncepčné legislatívne zmeny

Požadujeme obnovenie riadneho sociálneho dialógu, predmetom ktorého budú nielen tieto dôležité hospodárske témy:

- **Flexibilný Zákonník práce** – navrhujeme revíziu: výpovedných lehôt, reťazenia pracovných pomerov, dohôd o prácach, podmienok rozvrhnutia pracovného času a i.
- **Extenzia kolektívnych zmlúv** - navrhujeme obmedziť pôsobnosť kolektívnych zmlúv vyššieho stupňa a naopak posilniť postavenie kolektívnych zmlúv uzatvorených na podnikovej úrovni.
- **“Šrotovné”** - zväziť zavedenie tohto inštitútu za účelom podpory nízkoemisnej dopravy s prihliadnutím na jeho využitie v ostatných krajinách EÚ.
- **Investičný balíček na nákup moderných technológií Priemyslu 4.0** - navrhujeme rozšírenie existujúceho uplatňovania superodpočtu na výskum a vývoj aj na nákup hardvéru, softvéru a technológií súvisiacich s konceptom Priemyslu 4.0.
- **Národný investičný plán - rozvoj infraštruktúry** - predstavuje jeden z prostriedkov na štart ekonomiky rovnako, ako tomu bolo i v roku 2008, kedy pomohlo k štartu ekonomiky EÚ práve stavebníctvo.
- **Daňovo-odvodový mix** - neustále zvyšovanie a nepredvídateľnosť daní a nákladov práce negatívne ovplyvňuje konkurencieschopnosť nášho podnikateľského prostredia.
- **Zavedenie inštitútu “bad debt relief”** - SR je jedna zo šiestich krajín EÚ, ktorá doteraz nemá zakomponovaný inštitút vrátenia DPH za neuhradené faktúry.
- **Zrušenie zdaňovania vreckového** - navrhujeme zaradiť vreckové medzi príjmy oslobodené od daní.
- **Daň z motorových vozidiel** - zmeniť spôsob výpočtu dane na kalendárny deň, nie na kalendárny mesiac ako je vykonávané teraz.
- **Stavebný zákon** - bezodkladne iniciovať legislatívny proces k prijatiu nového stavebného zákona, nakoľko súčasne platný zákon už nespĺňa požiadavky aplikačnej praxe.